

Rząd PO-PSL od 2009 r. regularnie stosuje sztuczki księgowe by zamiatać dług publiczny pod dywan. W 2009 i 2011 r. zmieniono definicję sektora finansów publicznych by sztucznie zaniżyć poziom długu. Obecnie zawiesza się pierwszy próg ostrożnościowy, co jest niebezpiecznym precedensem i podważa zasadność reguł fiskalnych.

- **Opis przypadku**

W 2009 r. z sektora finansów publicznych wyłączono Krajowy Fundusz Drogowy. Dzięki temu zobowiązania KFD od tego czasu nie są wliczane do długu publicznego liczonego metodologią krajową.

Na początku 2011 r. obniżono część składki emerytalnej przekazywanej do Otwartych Funduszy Emerytalnych z 7,3 do 2,3 proc. Powstała różnica (5 proc.) zapisywana jest na tzw. subkoncie w ZUS.

W lipcu obecnego roku sejm zawiesił na 2 lata 50-proc. próg ostrożnościowy zapisany w ustawie o finansach publicznych. Celem była nowelizacja budżetu na 2013 r.

- **Ocena eksperta FOR**

Rząd za pomocą sztuczek księgowych zamiata dług pod dywan. Już w 2009 r. dług publiczny przekroczyłby pierwszy próg ostrożnościowy (50 proc. PKB), jednak sztuczny zabieg księgowy – wyłącznie Krajowego Funduszu Drogowego poza sektor finansów publicznych (a więc i jego zobowiązania poza dług publiczny) - pozwolił na fikcyjne utrzymanie długu publicznego poniżej 50 proc. PKB.

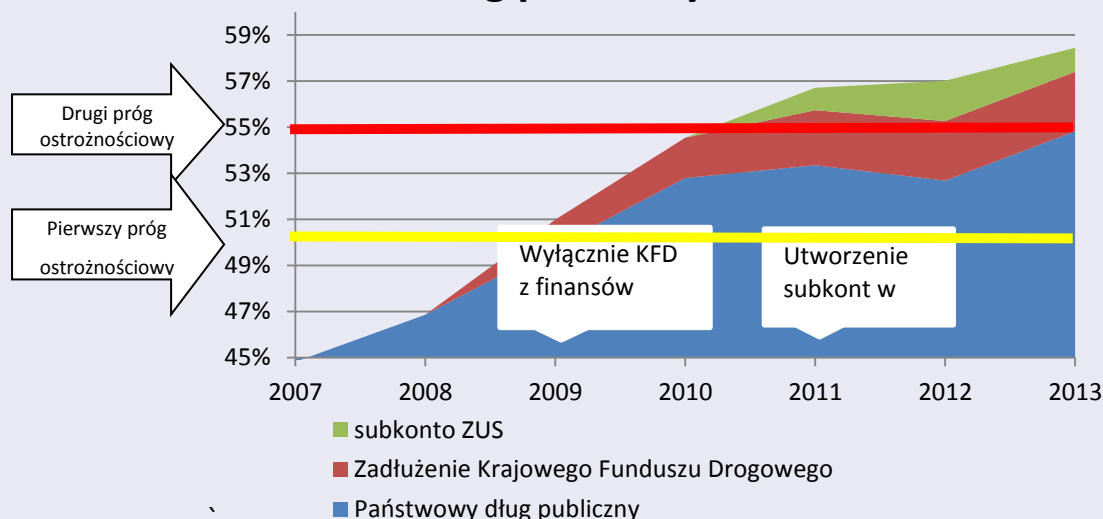
Dodając do oficjalnego długu publicznego liczonego metodologią krajową zobowiązania KFD (w przybliżeniu daje to wartość długu publicznego wg ESA 95), już w 2011 r. przekroczony zostałby drugi próg ostrożnościowy (55 proc. PKB).

W 2011 r. utworzono subkonto w ZUS, na które przekazuje się część składki emerytalnej, która wcześniej trafiała do systemu kapitałowego (5 pkt. proc.). Zobowiązania emerytalne ZUS nie są wliczane do jawnego długu publicznego, dzięki czemu po raz kolejny, stosując zabieg księgowy,

sztucznie obniżono poziom długu publicznego. Tym razem, zamieniając dług jawny na dług ukryty, którego wielkość szacowana jest na ponad 190 proc. PKB (www.dlugpubliczny.org.pl) co jest wartością znacznie większą niż 57 proc. PKB długu jawnego. Jest to szczególnie istotne ze względu na nowy system rachunków narodowych ESA 2010, który będzie wprowadzony od 2014 r., uwzględniający dług ukryty. Zamienianie długu jawnego w dług ukryty może być niekorzystne dla rozwoju gospodarczego ze względu, że tworzy to miejsce na nowe bezproduktywne wydatki publiczne i prowadzi do ponownego wzrostu długu jawnego.

Obecnie zawieszono pierwszy próg ostrożnościowy, ponieważ nie pozwalał on na zwiększenie deficytu budżetowego w tym roku. Warto podkreślić, że już rok wcześniej przy tworzeniu projektu budżetu, którego makroekonomiczne założenia zostały mocno przeszacowane, można było się domyślać, że będzie potrzeba nowelizacji.

Dług publiczny + KFD + subkonto

Źródło: Ministerstwo Finansów, www.dlugpubliczny.org.pl

Progi ostrożnościowe zostały wprowadzone, by nie doprowadzić do rozdęcia finansów publicznych i wynikającego z nich nadmiernego długu publicznego. Tak aby zbyt wysoki poziom długu publicznego oraz koszty jego obsługi nie spowalniały znacząco tempa wzrostu gospodarczego. Rząd, zamiast przestrzegać reguł gry i wprowadzać działania ograniczające przyrost długu publicznego określone w progach ostrożnościowych, coraz bardziej rozdyma finanse publiczne. Po raz pierwszy, zrobił to "w białych rękawiczkach" (implicite), zmieniając zakres podmiotowy sektora finansów publicznych. Zabiegi księgowo okazały się jednak niewystarczające. W tym roku robi to w sposób jawny, "tymczasowo" (na dwa lata) zawieszając pierwszy próg ostrożnościowy.

Stworzono niebezpieczny precedens, który w przyszłości posłuży za argument kolejnych tymczasowych zawiesznień tego i innych progów ostrożnościowych.

/Recenzent: Mateusz Guzikowski

Kontakt do eksperta

Dawid Samoń

e-mail: dawid.samon@for.org.pl

Forum Obywatelskiego Rozwoju

Al. J. Ch. Szucha 2/4 lok. 20, 00-582 Warszawa

tel. +48 22 628 85 11, +48 691 232 994

e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl

Dołącz do nas: facebook.com/FundacjaFOR